

Gratia

Gratia nisi gratis est, non est gratia
"Om nåden inte är gratis, är det ingen nåd"
Augustinus

Kyrkblad – Evangelisk – lutherska bekännelsekyrkan
Kirkeblad – Den Evangelisk lutherske bekjennelseskirke
Nr 3. 2013 årgang.17.

Hyrdene fant Jesus i Betlehem som engelen hadde fortalt dem. Luk 2 11-16. Dore`

GRATIA

Utgis av:
Den Evangelisk
Lutherske Bekjennelseskirke/
Evangelisk-lutherska
bekännelsekyrkan

Redaksjonssekretær:
Gunnar Hjorthaug
gunnar.hjorthaug@icloud.com

Kirkestyret:

Asbjørn Hjorthaug, formann/ordf.
Jan-Erik Andersson, kasserer/kassör
Tlf: 0431/430165,
Åke Malander.
Nils Svensson.
Bo Byström.
Kirkestyrets adr: Rugdeveien 3
N-1823 Knapstad. Tlf/fax: 69 92 11 32
Kyrkans sv. bankgironr 5633-5136
Kirkens no.bankkontonr.
1135.10.53102

Menigheter/Församlingar:

S:t Matteus ev luth förs., Uppsala

Kh Åke Malander,
Åkerlänna 40
S-743 71 Björklinge,
Tlf 018/ 356235
ake.malander@telia.com

S:t Johannes ev luth förs., Yxenhult

Församl. ordförande: Nils Svensson
Yxenhult 7510
280 40 Skånes-Fagerhult
Tlf/ 070-5559483
Nils.josef.svensson@gmail.com

S:t Andreas ev.luth förs., Skellefteå

Kh Gunnar Byström,
Fäbodgatan 34, S-931 56 Skellefteå,
Tlf/fax 0910/35008
bystrom@torpet.ac

Den lutherske menighet, Knapstad

Mprest Asbjørn Hjorthaug
Rugdeveien.3 N-1823 Knapstad
Tlf/fax 69 92 11 32
asbj.hjorthaug@gmail.com

Jesus vår yppersteprest

**"Fader, jeg vil, at hvor jeg er, skal også de,
som du har gitt meg, være hos meg, for at de
må få se din herlighet, som du har gitt meg."
- Joh.17,24**

Dette er den siste og mest trøstefulle del av denne bønn for alle som henger fast hos Kristus at Han vil sørge for oss, at Han vil bestille et herberge for oss, så vi kan få være hos Han og ha det like godt som Han selv har det hos sin Far.

Det er som Han ville ha sagt: Vær trøstig og strev ikke med hva det skal bli av dere eller hvor dere kommer til å ende. La bare verden og djevelen bråke og rase, myrde og brenne og støte dere ut av verden.

Dere skal bli forsørget og komme dit dere ønsker, og der hvor dere kan hvile i sikkerhet for verden og djevelen! Hvor er dette stedet?

I Gud Faders skjød og armer.
Dit vil alle engler løpe for å bære oss!

Derfor skal vi la dette språk være som en hodepute og dunseng for våre sjeler og dra dit med glade hjerter. Da skal vi tas bort fra all synd og nød og dessuten djevelens og verdens makt og bli bragt til den evige ro og glede.

Fra Martin Luthers bibelske skatteboks.

Epifania - Kristus uppenbarar sin härlighet

Res dig, stråla i ljus! Ditt ljus är här, Herrens härlighet går upp över dig. Jordan är höljd i mörker, töcken omger folken, men över dig skall Herren stråla, över dig skall hans härlighet visa sig. Lyft blicken och se dig omkring! Alla samlas och kommer till dig. Från Saba kommer de alla med last av guld och rökelse, och de förkunnar Herrens lov. (Jesaja 60:1–2, 4,6)

Trettondedag jul, När vi läser den här texten i Jesajas bok, tänker vi på de vise männen som kommer och hyllar barnet Jesus med guld, rökelse och myrra (Matt 2:1–12). Avsnittet i Jesaja är hämtat från den del av boken där profeten blickar in tiden för Guds rikes fullkomning. *Herrens härlighet går upp över dig*, säger texten. Hebreiskans ord för "härlighet" är *kevod*. Ordet *kevod* används när Herren visar sin härlighet. Vid uppenbarelsen vid Sinai heter det: "Åsynen av Herrens *kevod*, härlighet, var för israeliterna som en förtärande eld på toppen av berget" (2 Mosebok 24:17).

Stjärntydarna från Österlandet förstod att en kung av Davids ätt hade fötts i Juda land. De kom för att hylla honom med gåvor som det anstår en kung i all hans härlighet.

Barnet i krubban uppenbarar vid Trettondedag jul, Epifania, sin konungliga och gudomliga härlighet. Det grekiska ordet *epifania* betyder just att han uppenbarar sin gudomliga härlighet, det vill säga, sin *doxa*, som är Nya testamentets ord för hebreiskan *kevod*, "härlighet".

Texterna för söndagarna efter Trettondedagen handlar just om hur Kristus uppenbarar sin gudomliga härlighet. Det är därför som texten om bröllopet i Kana har hamnat där i kyrkoåret: "Detta sitt första tecken gjorde Jesus i Kana i Galileen. Han uppenbarade sin härlighet, *doxa*, och hans lärjungar trodde på honom", läser vi i Johannes 2:11.

Guds folk Israel hade sin *kevod* – sin härlighet – i HERREN Gud. Han hade uppenbarat sitt heliga väsen för dem. Men Israels avföll från HERREN. I Psaltaren 106:20 heter det: "De bytte bort sin härlighet, *kevod*, mot bilden av en tjur som äter gräs"; och Paulus säger i Romarbrevet 1:23 att inte bara i Israel – utan alla jorden folk – har, trots att hela skapelsens vittnesbörd, "bytt ut den oförgängliga Gudens härlighet, *doxa*, mot bilder av dödliga människor, fåglar, fyrfotadjur och kräldjur".

Men Kristus, Messias, kommer till världen och har med sig som gåva härligheten från Gud. Denna härlighet, *kevod*, var fördold under hans jordevandring. Men för några blev den uppenbarad redan när han var ett litet barn: för herdarna i julnatten, för de vise männen och den gamle Simeon som tar barnet i sina armar och säger: "Herre, nu låter du din tjänare gå hem i frid som du har lovat; ty mina ögon har sett din frälsning som du har berett åt alla folk, ett ljus som skänker uppenbarelse åt hedningarna och en härlighet, *doxa*, för ditt folk Israel", Lukas 2:29–32.

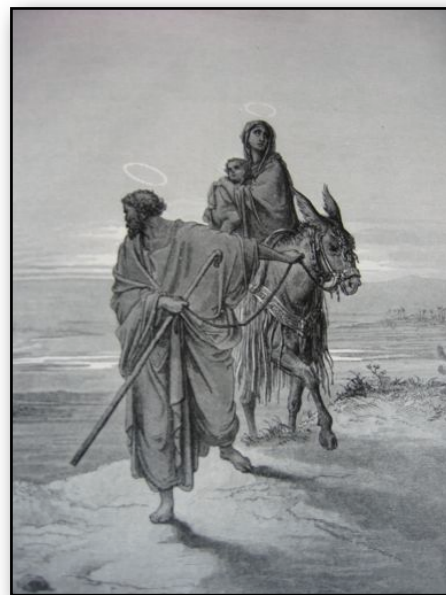
Hos profeterna läser vi om härligheten som skulle ges åt Israel genom ättlingen av Davids hus. Sakarja säger i 3:8: "Se jag ska låta min tjänare Telningen (norska: *Spire*) komma"; och i Jesaja 4:2 läser vi: "På den dagen skall Herrens Telning (*Spire*) skjuta upp och vara en prydnad och härlighet, *kevod*, för dem i

Israel som räddas".

När Johannes Döparens lärjungar i Lukas 7:20–23 frågar Jesus om han är den skulle komma, svarar Jesus. "Gå och berätta för Johannes vad ni ser och hör: blinda ser, lama går, spetsiska blir rena, döva hör, döda står upp och för fattiga förkunnas evangelium". I själva verket hänvisar Jesus till beskrivningen av den messianska tiden i Jesaja 35:2,5. Där står det att när Kristus, Messias, kommer, då ska öknen blomma; Libanons glans skall skänkas åt den, Karmels och Sarons hela härlighet; ja, folket ska få skåda Herrens härlighet, *kevod*, Guds eget majestät. Då ska de blindas ögon öppnas och de dövas öron höra.

När episteln på Epifania säger: *Res dig, stråla i ljus! Ditt ljus är här, Herrens härlighet går upp över dig*, då förstår vi att ljuset är Kristus och att han kommer i Guds, den Allsmäktiges, hela härlighet, *kevod* – fastän fördold där han ligger som ett spädbarn i krubban. Men han hyllas av dem som fått Guds hemlighet uppenbarad för sig.

Mats Eskhult

Flukten til Egypt Matt 2:14 Dore`

Jesusbarnet frambäres i templet - under lagen, i vårt ställe

Fyrtio dagar efter jul firar vi Jungfru Marie Kyrkogångsdag (eller Kyn-delsmässodagen), och vi läser då ur Lukas 2 hur Jesus bärs fram i templet.

På åttonde dagen hade han blivit omskuren, och nu då han är fyrtio dagar gammal bärs han alltså fram av sina föräldrar, Josef och Maria, i enlighet med det som var befallt i Herrens lag. Det som här är aktuellt är dels föreskriften i 2 Mos 13 om att allt förstfött tillhör Herren dels vad som stadgas i 3 Mos 12:

”Säg till Israels barn: När en kvinna blir havande och föder en pojke, skall hon vara oren i sju dagar, lika många dagar som vid sin månadsrening skall hon vara oren. På åttonde dagen skall hans förbud omskäras. Sedan skall kvinnan stanna hemma i trettiotre dagar, under sitt reningsflöde. Hon får inte röra vid något som är heligt och hon får inte heller komma till helgedomen förrän hennes reningsdagar är över.”

Det är alltså två olika lagar som möts och sammanfaller här. Maria och Josef levde ju i det gamla förbundet och var underställda föreskrifterna i Mose lag, och här avses då den del som vi kallar ceremoniallagen. Om denna del av Mose lag gäller att vi kristna, som ju lever i det nya förbundet, är fria från alla dessa föreskrifter.

Då torde någon undra: Hur kan det vara så, gäller inte Guds ord i evighet? Jodå, hela Skriften gäller. Inte ett enda Guds Ord får upphävas. Men Kristus har inte kommit för att upphäva lagen och profeterna utan för att **fullborda**. Genom sin närvaro i Jerusalems tempel denna dag fullbordar han lagen och profeterna i detta stycke. Lagen är uppfylld och fullbordad. Därför behöver detta aldrig mer upprepas. Ordet om detta står nu kvar till undervisning för oss. Att det verkligen förhåller sig så framgår även av Hebr 9:10:

”Jämte stadgar om mat och dryck och olika slags reningsbad är det yttre stadgar som gäller intill tiden för en bättre ordning.”

När det gäller ceremoniallagens alla bud om rent och orent och om rening, som här om barnaföderskors rening, så är det två ting vi behöver hålla i minnet: Ceremoniallagens renhetsregler handlar om kultisk renhet. Orenhet är härvid alltså inte detsamma som synd i morallagens mening. Vidare är det, väl att märka, inte så att Mose lag menar att barnafödandet i sig skulle vara orent eller orena modern, det är ju tvärtom en del av Guds goda skapelseordning. Istället är det så att den verklighet som Mose stadgar riktar in sig på är människans syndafall, arvsyndens verklighet. Syftet med dessa stadgar var att tydligt, ja övertydligt undervisa om Guds helighet och människans syndafördärv. För alla nyblivna mödrar i Israel var de föreskrivna offren en lagens gärning, en rening från kultisk orenhet, men liksom alla dessa reningslagar även ett vittnesbörd och en påminnelse om en annan och djupare orenhet, nämligen synden som står under Guds vrede och utestänger från himmelen, inte bara från kultgemenskapen.

Om oss människor gäller Rom 3:23:
”Alla har syndat och saknar härligheten från Gud”.

Denna sanning gäller också Jesu mor Maria, **men den gäller inte hennes**

barn, Jesus.

Detta barn är Gud och människa i **en** person, och han har all den härlighet som människan saknar.

Men varför bärs han då som ett litet hjälplöst barn fram i templet? Jo, han bärs fram i templet därför att han är i färd med att utföra sitt försoningsverk. Han skall i varje människas ställe fullkomligt uppfylla lagens krav, vilket ingen människa någonsin kunnat göra sedan synden genom Adam kom in i världen.

Här kommer nu Gud som ett litet spädbarn buren av sin mor till reningsakten därför att han skall frälsa människosläktet undan vredesdomen. Guds vrede över människans synd, över *våra* synder, ska ca trettio år senare på Golgata träffa *honom*.

Därför att det lilla barnet som Maria bär fram i templet **är den han är** får vi varje söndag fira vår glädjefyllda gudstjänst, därför att han som är Guds och Marias son har utfört sitt tunga uppdrag och bringat försoning mellan Gud och människa.

Nu är vi fria inte bara från ceremoniallagen utan från hela lagen; vi behöver inte uppfylla ett enda bud av lagen för att bli saliga – och vi skulle heller aldrig kunna göra det! Saliga får vi bli därför att *han fullgjorde vad vi borde och blev vår rättfärdighet*.

Simeon var en rättfärdig och gudfruktig gammal man som väntade på Israels tröst. *”Den Helige Ande*

var över honom” står det i texten. Likaså att ”den Helige Ande hade uppenbarat för honom att han inte skulle se döden förrän han hade sett Herrens Smorde”. Vidare står det att ”han kom genom Anden till templet”.

Simeon är en rättfärdig man, en man som leds av den Helige Ande och därför tror på det Skriftens ord som han känner sedan barndomen och som utlovade en frälsare för Israel och för alla folk, Jer 31:31:

”Se dagar ska komma säger Herren, då jag ska sluta ett nytt förbund med Israels hus och med Juda hus”.

Detta förbund bygger inte på att människan uppfyller Guds lag enligt Mose stadgar. Det nya förbundet bygger på att det lilla barnet Jesus är den om vilken skriften nu kan säga (Hebr 9:12): ”han har, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, en gång för alla gått in i helgedomen och vunnit en evig förlossning”.

Simeons ögon ser det som inte är synligt för det vanliga synsinnets – det som inte kan förstås med det vanliga förnuftet. Han är genom Guds Ord upplyst om vad hans ögon ser. Den Helige Ande har upplyst hans hjärta om att barnet som han får ta i sin famn är Hans Frälsare och Saliggörare.

Vi vet inte om Simeon fick leva någon längre tid efter att han hållit sin frälsare i sina armar.

Oavsett om hans återstående liv på jorden var kort eller lite längre så gäller hans ord att han nu är beredd. Han kan ”konsten att dö”. Han vet att:

”Herre, nu låter du din tjänare fara hädan i frid efter ditt ord”.

Han har inför sina ögon i tro fått skåda inte bara ett salighetens hopp för egen del utan han har fått skåda Guds

”Jesus hos Simeon i Templet”- Louvre I Paris Foto: Gunnar A. Hjorthang

”salighet som du har berett åt alla folk. Ett ljus till hedningarnas upplysning och en härlighet för ditt folk Israel”.

Av Joh 3:16 vet vi:

”Ty så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv”.

Detta vet uppenbarligen också Simeon. Guds goda avsikter med människan är inte begränsad till Israel efter köttet utan till hela världen. Guds folk Israel är hela hans osynliga kyrka av troende människor som förtröstar på förlossning genom Jesus Kristus.

Därför får vi i dag dela den stora glädje som Simeon uttrycker inför det som Gud uppenbarat för honom. Herrens härlighet kringstrålar också oss. Från det lilla barnet i Simeons armar strålar ett nådens ljus

som suddar ut det mörker som vi i vår syndiga skröplighet far så illa av. Vi får också se med förtröstan på Jesus Kristus.

Han har burit straffet även för våra synder. Gud vill låta även oss vandra här i livet, i vårt dagliga kall, i frid efter sitt ord. Han vill ta vår hand och lära oss konsten att dö i förtröstan på Kristus och i frid efter sitt ord. I dag säger han till oss i avlösningens ord: ”Dina synder är dig förlättna”.

Han bjuder oss åter och åter att höra evangeliets ord. Han låter sin kyrka samlas kring de heliga sakramenten, oss till frälsning och salighet. Lovat vare Herrens Jesu Kristi namn. Amen.

Åke Malander

Se jeg forkynner dere en stor glede

”Men engelen sa til dem: frykt ikke! Jeg kommer til dere med bud om en stor glede, en glede for hele folket: I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren!” Luk. 2:10-11

En glede for hele folket

Alle mennesker går omkring og lengter etter glede. Slik er det fordi vi alle er skapt til å være glade. Men den virkelige glede – den mistet vi i syndefallet. Derfor famler mennesket omkring i en håpløs og umettelig jag etter gleder, jager etter fornøyer, timelig rikdom, makt og ære og alt for å finne så mange gleder som mulig. Men gledeshungeren i hjertet blir ikke tilfredstilt av noe slikt. Kjenner du denne hungeren du som leser disse linjene her og nå? Da kommer ordet her med et herlig budskap nettopp til deg: ” Frykt ikke! Jeg kommer til dere med bud om en stor glede, en glede for hele folket!”

Alene er et menneske hjelpeløs og fortapt

Kanskje tenker du at dette ikke er noe for deg. Nei de kristne ser ikke ut til å være så glad og lykkelige at det gjør noe. Og kanskje har du tidligere prøvd å være en kristen du også, men du fant verken glede eller fred ved dette- så du nekter at det kanskje ikke nytter for deg! Du – slik tenker du kanskje fordi du aldri har sett og smakt den gleden engelen her taler om. Her er det ikke tale om en glede som menneskene får fordi de omvender seg, eller fordi de får til å leve som kristne. Da ville frelsen og gleden være noe vi skulle få etter fortjeneste. Men inneholder av og grunnen til denne gleden er at en frelser er oss født. Og en frelser trenger de som ikke har et håp om å berge seg sjøl. En som for eksempel ligger helt bevisstløs midt ute på havet, må ha en frelser utenom seg, hvis han skal komme levende fra det. Like farlig og like hjelpeløs lever hvert menneske som er uten samfunn med Gud sier Bibelen.

En Frelser for hele menneskeslekten er født

Alle har syndet og mangler ære for Gud. Alle er under dommen og vreden, på grunn av synden. Og alle er av naturen døde i synden så de ikke ser hvilken stilling de er i, for bare den som er fullkommen rein og hellig for Gud, kan gå fri fra dødsdommen og få samfunn med Gud. Og dette er umulig for di alle er syndere og av naturen – og kan slik bare fortjene straff og dom.

Men her har Gud sendt en frelser til hele menneskeslekten, - nemlig sin egen sønn. Han som ble født i Betlehem en julenatt for snart to tusen år siden, han ble sendt av Gud som vår forsoner og stedfortreder.

Han gjorde alt for oss

Han ble menneske for at Gud kunne gjøre med han som han etter sin

rettferdighet skulle ha gjort med oss. Fra vugge til grav levde han et fullkomment liv i lydighet i vårt sted, slik at vi ved hans rettferdighet kan stå rettferdige for Gud (2 Kor. 5:21) All verdens syndeskyld og straff ble lagt på han for at vi skulle gå fri skylden og straffen og arve det evige liv. Alt det han gjorde i vårt sted har Gud godtatt.

Hvorledes komme til tro

Men hvorledes kommer vi til sann tro på Jesus? Ikke ved å gjøre, men ved å høre eller se. Derfor sier også ordet her: ”Frykt ikke! Jeg forkynner dere en stor glede”. Mange som vil være en kristen har ikke sett eller hørt dette evangelium. Dermed har de ikke troen, fordi de regnet med noe de selv måtte oppfylle før de kunne få Jesus og hans frelse. Men frelsen i Jesus er gjort ferdig for de ugudelige, for syndere for slike som ikke kan fortjene noe annet enn dom og straff, og som må ha en frelse som er helt ufortjent av nåde!

Hør: Gjelden er betalt

Jesus han er frihetsbrevet som viser at gjelden din er betalt, han er din rettferdighet for Gud, Han er alt det du trenger for frelse for tid og evighet. Tenk; salig ved troen på Jesus. Hør! Dette er ditt, det englene synger om! Hør dette på nytt og på nytt! Hør og lev! Da blir frelseren din glede! Da eier du han i og med løftet fra Bibelen og fra Gud selv og du er salig dag for dag!

Gudmund A. Hjorthaug (1908-1985)
Menighetsprest i ELBK 1979-1985

Gudmund A. Hjorthaug